

Posudek bakalářské práce

Typ posudku: oponentský

Autor práce: Aneta Soukupová

Název práce: Profesionální identita a hodnotové vlivy v Duchovní službě Armády České republiky

Konzultant: PhDr. Dino Numerato, Ph. D.

Navržené hodnocení: velmi dobře - B

Autorka se ve své práci zaměřuje na specifickou profesní skupinu, jíž jsou vojenští kaplané. Cílem práce je zjistit, zda je profesní identita vojenských kaplanů nějakým způsobem rozporná z hlediska hodnot, které by měly být v obou zainteresovaných institucích (armáda a církev) různé, a zda některá z rolí (duchovní a voják z povolání), kterou vojenský kaplan zastává, a tedy i loajalita k jedné z institucí, převažuje nad tou druhou. Cíle výzkumu jsou poměrně jasně vymezeny již v úvodu a upřesněny na konci teoretické části práce. Autorka vychází převážně ze zahraniční literatury, na kterou se odkazuje možná až příliš důkladně (některé odkazy jsou v podstatě zdvojené, např. odkaz na Julii Evetts na str. 8), nicméně v práci jsou jasně odlišitelné myšlenky vlastní od těch přejatých, a to je hlavní. Práce je napsána velice kultivovaným jazykem, s minimem gramatických chyb a je čtivá. Zároveň zde vidím velký potenciál, a to jak v dalším profesním vývoji autorky, tak v hlubším rozpracování tématu, kterému se věnuje. Následující postřehy vysvětlují, proč práci zatím nehodnotím jako vynikající.

V teoretické části se autorka opírá zejména o dva zahraniční kvalitativní výzkumy zaměřené na rolový konflikt vojenských kaplanů, ze kterých přejímá i koncepty, které ověřuje vlastním výzkumem v českém prostředí. V teoretické části mi však chybí jasnější ukotvení pojmů jako jsou role, profesní identita, socializace do profese, loajalita apod. se kterými se v této i následující části pracuje, ale ne příliš systematicky. Hlubší rozpracování teoretických konceptů spjatých s profesionalizací a s rolovými konflikty obecně by práci prospělo. Nesystematičnost se projevuje i v detailech – autorka se například opakovaně odkazuje na 4 hypotézy vycházející z Burchardova výzkumu z roku 1954, uvádí ale jenom 3 (v tomto kontextu je pak věta „Čtvrtá hypotéza se setkala již se slabší podporou, především proto, že k dispozici pro potvrzení takové hypotézy nebyl sesbírán dostatek dat“ [Burchard, 1954 dle Soukupová, 2019; 12] obzvláště enigmatická). V teoretické části je letmo zmíněna profesionalizace kaplanství i v kontextu postmoderní transformace církve a zmíněna téměř kacířská de Grootova (2018) myšlenka, že rozvoj profese vojenských (a jiných, například nemocničních či vězeňských) kaplanů je jedním z důsledků sekularizace společnosti. Tato myšlenka je bohužel později vytěžena jen jako rámec pro popis práce vojenského kaplana v sekularizovaném prostředí české armády, nikoli jako téma pro rozhovor (alespoň jsem si toho nevšimla) se samotnými kaplany nebo pro obecnější interpretaci role církve v armádě. Autorka se rozhodla výše uvedené koncepty zkoumat polo-strukturovanými kvalitativními rozhovory s tím, že některé části mají spíše charakter biografického rozhovoru (str. 18). V metodologické části je obecně znát nejistota ohledně pojmů a použitých metod, jak výzkumných, tak analytických (zmíněna je například zakotvená teorie jako nástroj pro analýzu, i když ze samotného zaměření práce – ověřování teoretických konceptů ze zahraničí – vyplývá, že půjde spíše o tematickou nebo framework analýzu).

Empirická část práce by mohla mít o něco přehlednější strukturu, která by čtenáře lépe provedla jednotlivými tématy (podkapitoly mají jen jednu úroveň a jsou řazeny jedna za druhou, takže není poznat, kde končí popis situace v s armádě / církvi a kde začíná samotná

analýza), a mohla by být více propojená s teorií. Analytická nejasnost vede nejspíš také k tomu, jak jsou pojmenovaná jednotlivá témata, která se v rozhovorech objevila. Jako vynikající nicméně hodnotím kapitolu 4.6., a je jenom škoda, že do podobné hloubky nebyla rozpracována i ostatní identifikovaná témata.

V diskuzi autorka velmi hezky propojuje svá zjištění s teoretickými koncepty a ukazuje nejen, jak se dá její výzkum využít pro rozvoj dalšího poznání, tak i praktické potřeby, jako je dočasnost kaplanské práce a nejistota návratu, které její výzkum odhalil, což velmi oceňuji.

Práci v tuto chvíli hodnotím jako velmi dobrou, protože vidím velký, zatím však nenaplněný, potenciál jak ve zkoumaném tématu, tak v autorčiných schopnostech. V případě vynikající obhajoby bych se přiklonila k hodnocení vynikající.

Datum: 4.6. 2017

Podpis: Anna Tučková